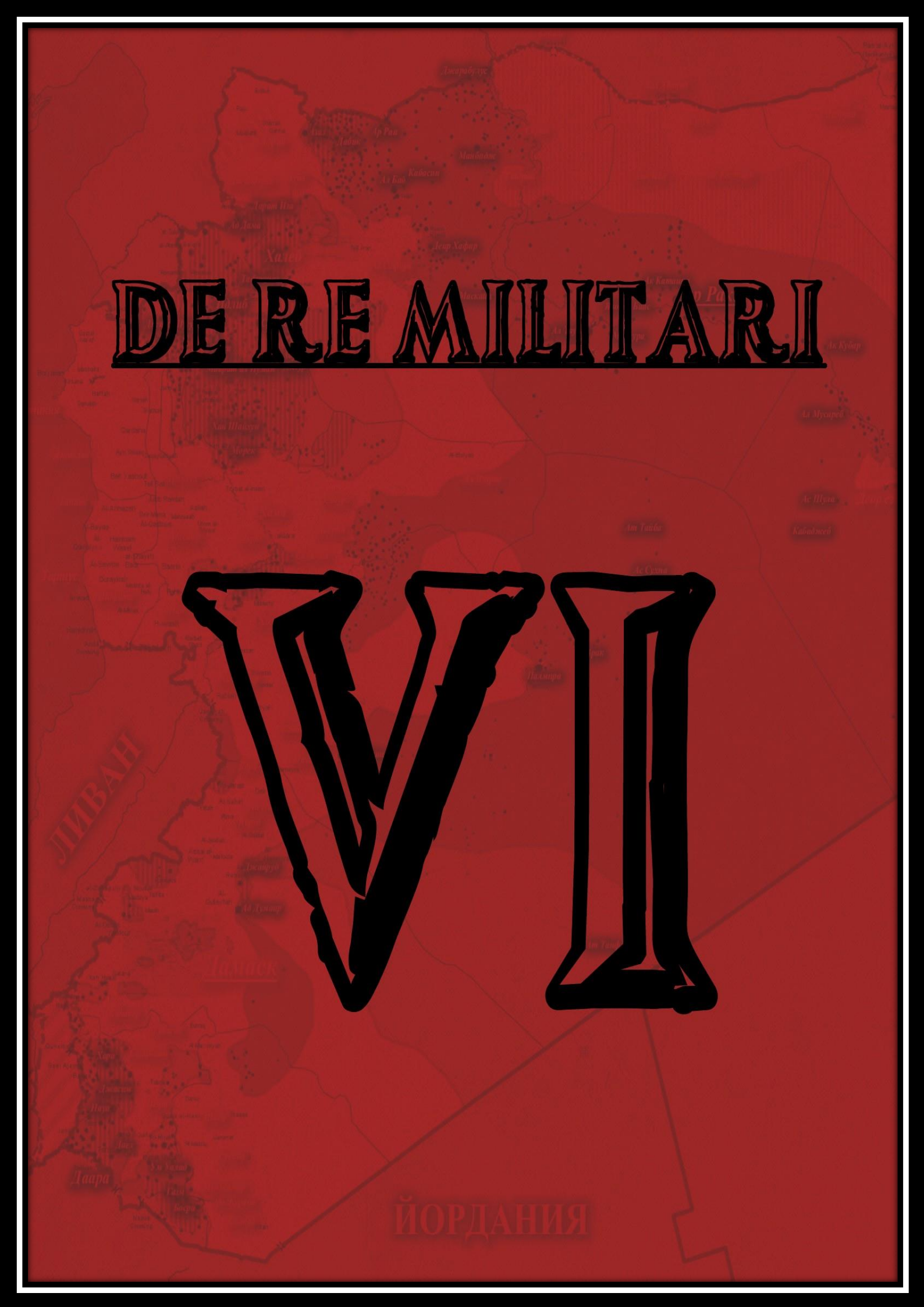

DE RE MILITARI

VI

DE RE MILITARI

Журнал за конфликтите в Леванта и Магреб

Автори: Руслан Трад и Александър Стоянов

Място на издаване: София, България

Дата на издаване: 5.05.2016

Сайт на авторите:

www.ruslantrad.com, www.historyofwars.net

Facebook страници:

<https://www.facebook.com/hystoryofwars>

<https://www.facebook.com/intidar.blog.and.news>

Контакти:

ruslantrad@gmail.com

klubvoennaistoria@gmail.com

За заявки за изготвяне на детайлни карти: klubvoennaistoria@gmail.com

Журналят се издава с подкрепата на медийната платформа
[КлинКлин](#).

ПАЗЕТЕ СЕ ОТ МАЛКИТЕ ДЪРЖАВИ

„Пазете се от малките държави“, пише руският анархист Михаил Бакунин през 19-ти век, „те са жертви на по-големи държави, но също и източник на опасност за тях.“ Ливан, държава не по-голяма от Уелс, е кръстопът между Изтока и Запада и е именно това – бойно поле на всяка от големите сили в региона на Близкия изток, засилвайки техните противоречия.

Модерната история на Ливан е наситена с конфликти. Преминавайки през граждански конфликт през 1950-те, страната изпада в дълбока криза, която се засилва със засилване на бежанския поток от Палестина след войната между арабските държави и Израел през 1967 година. Няколко години по-късно, през 1975, избухва Втората гражданска война в Ливан, която продължава до 1990 година. Този конфликт бележи завинаги ливанското общество и политическата система на страната. Днес министерски постове и ведомства се разпределят на религиозна основа по предписанията на споразумението от Таиф през 1990, сложило край на конфликта. Но днес има все повече недоволни от тази система, която предизвиква сериозни нарушения на вътрешния мир в Ливан.

Нека не забравяме и бежанската криза от Сирия и войната между бунтовници и Башар Асад. Както винаги в историята на Ливан, събитията в Дамаск се отразяват неимоверно в Бейрут. Днес Ливан има близо 2 милиона бежанци на своя територия (*при население от преди войната от 4 милиона души*), което предизвиква трусове в страната, ръст на безработицата и политическо напрежение между партиите, подкрепящи сирийското правителство и онези, които желаят свалянето на Асад. Така, по този нежелан от самите ливанци начин, войната в Сирия се прелива в Ливан, с което от 2012 започва новият епизод от насилие и напрежение в Страната на кедрите.

АВТОРИТЕ

Руслан Трад

Журналист на свободна практика с фокус върху Близък изток и Северна Африка. Създател на първия български блог за Близък изток, Intidar, както и на организацията Форум за арабска култура. Водил е лекции за политически движения и процеси в Близкия изток в аудитории на Софийски университет, Нов български университет, Червената къща и Дипломатически институт към МВнР. Пътува често в Близкия изток, като публикува репортажи от Ливан, Югоизточна Турция, Тунис, Ирак и Сирия, а през 2014 заснема филм в Иракски Кюрдистан на фронтовите линии с „Ислямска държава“.

Александър Стоянов

Историк и журналист, *magister cum laude* и настоящ докторант от Лайденския университет в Нидерландия. Отговорен редактор и създател на списание “Военна История” и съосновател на “Клуб Военна История”. Автор на множество публикации, посветени на различни проблеми от военната и политическата история на Европа и Близкия Изток. Автор на единствените подробни карти на български език, проследяващи конфликтите в Сирия, Ирак, Либия, Йемен, Нигерия, Афганистан и Сомалия.

СИТУАЦИЯТА В ЛИВАН

Сраженията от сирийската гражданска война очаквано се „разляха“ към съседни държави. Докато политическата ситуация, състоянието на армията и международното положение на Турция, Ирак и Йордания им позволиха до голяма степен да тушират влиянието на сирийската война поне във военно отношение, то Ливан е в съвсем различно положение.

През последните 30 години политическите сили в страната се делят най-вече по линията „про-Сирия“ и „анти-Сирия“, което често се чете и като „про-Асад“ и „анти-Асад“. Историята на двете държави е толкова преплетена, че събитията в едната често се отразяват и на другата. От времето на ливанската гражданска война, където Сирия на Хафез Асад е главен играч от 1976 година, до периода след 2005 година, когато сирийската армия окончателно се изтегля от територията на съседа си след Кедровата революция, политическата действителност представлява сложна смесица от про-сирийски групи, анти-сирийски групи, поддръжници на Хизбулла, сунитски организации, различни християнски части...Разбира се, че Сирия присъства в Ливан и много преди гражданската война (1975 – 1990), но тази роля става особено важна през 1980-те, когато Израел също нахлува в Ливан и след 2000-те с идването на власт на Башар Асад, когато и про-сирийската партия Хизбулла заема все по-силни позиции във вътрешния живот на Ливан.

Най-новият епизод от насилие и нестабилност в Ливан идва от тежките сражения между враждуващите сили в Сирия и техните поддръжници на ливанска територия. В резултат, убийствата, престрелките и отвличанията, включително на чужди граждани, стават все по-чести. В средата на 2011 сраженията в северния град Триполи, отнемат живота на 7 души, а 59 са ранени. През май 2012, когато сирийският конфликт все повече прелива в Ливан, напрежението достига източните и южните части на страната, както и столицата Бейрут. Части на ливанската армия са разположени в северните части около Триполи и в Бейрут. За съжаление, ливанската армия страда от липса на подготвени кадри, финансиране и доставки на оръжие за сметка на шиитската организация Хизбулла, която разполага със своя армия.

До януари 2016 година жертвите в Ливан, следствие на конфронтации, предизвикани от гражданската война в Сирия, достигат 800, а ранените са над 3000. Голяма загуба за държава с население от 4 милиона души.

Във **вътрешния живот на Ливан** има главно два политически блока. **Алиансът „14 март“**, подкрепен от Саудитска Арабия, е воден от семейство Харири – роднини на убитият през 2005 година бивш премиер на Ливан, Рафик Харири, за

чието убийството са обвинявани сирийските служби. **Алиансът „8 март“** пък е подкрепен от Иран и в него най-важна роля има Хизбулла.

Кой кой е на терен?

В Ливан имат влияние различни групи, които действат в Сирия. В сражения от 2012 насам, участват някои организации, [които описахме в брой 1 на журнала De Re Militari](#), като Фронт ал Нусра, Ислямски фронт, Джейш ал Ислям, Фатах ал Ислям, Джунд ал Шам, Гураба ал Шам и Свободната сирийска армия. Също така, освен Хизбулла, на терен се сражават милиции, подкрепящи сирийското правителство като Сирийската социал-националистически партия и техни съюзници.

Правим уточнение, че поради спецификата на журнала, по-долу обръщаме внимание на онези сили, които имат въоръжени активни части на терен, а не на всички политически сили в Ливан.

Бригади Абдуллах Аззам

Бригадите Абдуллах Аззам са сунитска ислямистка групировка и се смятат за представители на Ал Кайда в Ливан. Започват операциите си през 2009 година и са основани от саудитеца Салех ал Караауи, който довежда свои помощници от Египет, Ирак, Сирия, Йордания, Газа и Ливан. Името на групировката носи името на шейх Алдуллах Аззам, палестинец от Йордания, добре познат духовник и един от първите, присъединили се към муджахедините в Афганистан през 1980-те.

След тежко нараняване на ал Караауи, нанесено от дрон в Пакистан и заради опасения от задържането му при евентуално връщане в Саудитска Арабия (*той е един от 85-те най-издирвани от саудитците терористи*), Бригадите решават групата да се поеме от Маджид ал Маджид, също добре познат лидер

от Ал Кайда и Фатах ал Ислям. През 2012 Маджид е обявен за лидер на организацията. След залавянето му от ливанските сили за сигурност през декември 2013 година, ал Маджид е наследен от Сираджуддин Зурейкат.

Бригадите Абдуллах Аззам имат няколко клонове – в Ливан, на Арабския полуостров и Ивицата Газа.

Бригада на Свободните сунити на Баалбек

Бригадата на Свободните сунити на Баалбек е салафистка ислямистка група, която вижда Хизбулла и влиянието ѝ като опасност за Ливан. Първото появяване на организацията е от края на 2013, когато отправят призови за въоръжена борба срещу *„шиитската доминация“* в Ливан.

Организацията поема отговорност за убийството на Хасан ал-Лакис, висш член на Хизбулла, извършено на 4 декември 2013. Една от основните дейности на *„Свободните сунити на Баалбек“* са убийства, извършвани като *„отмъщение срещу унижения към сунитите в Баалбек“*. Няма преки доказателства групата да е обвързана с някоя друга организация в Ливан или Сирия.

Сирийска социал-националистическа партия (ССНП)

ССНП е националистическа паравоенна милиция и партия, основана през 1932 година с клонове в Ливан и в Сирия. Идеологията на ССНП прокламира обединяване на Ливан и Сирия във Велика Сирия. ССНП е член на алиансът *„8 март“* и получава силна подкрепа от сирийското правителство и партията Баас през цялата си история и особено след избухването на гражданската война в Сирия.

По време на гражданската война в Ливан (1975-1990) ССНП разполага с 10 000 бойци, много от които днес се сражават в Сирия.

Хизбулла

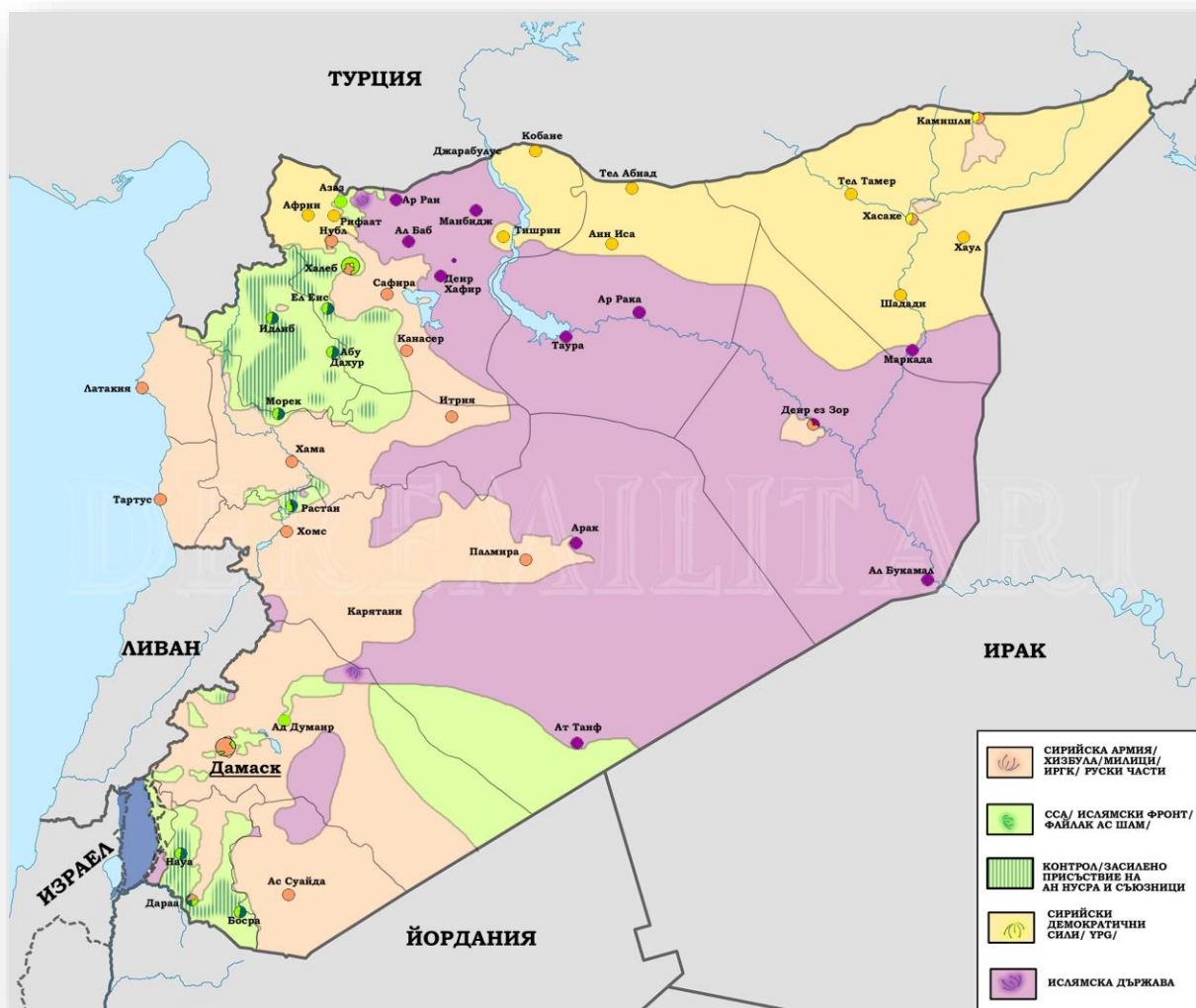
Организацията Хизбула може да бъде считана за най-сериозното последствие от Първата ливанска война 1985 г. Вакуумът, който се получава в Южен Ливан след прогонването на ООП от там, постепенно бива успешно запълнен от новосформираната шиитска организация. Тя официално е създадена през 1985 г, но нейната основа е поставена няколко години по-рано. Хизбула е организация, която приема радикалния ислям за своя основна идеология и още от създаването си е главен партньор на Иран, а малко по късно и на Сирия.

Не се знае точния брой членове на военното крило на Хизбулла, но се смята, че в Сирия участват не по-малко от 6000 бойци. Вероятно в Ливан са два пъти повече.

Още:

- [Хизбула – идеология, структура и политики](#)
- [Legacy of US' 1958 Lebanon invasion](#)
- [Десетки жени, бляащи от Сирия, стават жертви на сексуално робство и трафик в Ливан](#)
- [Ливанците казаха на политиците си: "Вие воните!"](#)

СИТУАЦИЯТА В СИРИЯ

Северен сектор

Продължават ожесточените сражения между Даеш („Ислямска държава“) и Свободната сирийска армия на североизток **от Азаз**. Джихадистите за пореден път успяха да разкъсат позициите на опозицията и да поставят под контрол част от граничната зона, включително и град **Дуниан**.

Бунтовниците успяха да изтласкат Даеш от част от заетите от тях позиции - **Сандара, Ал Джабал**. Въпреки това, положението на ССА и местните милиции остава изключително тежко.

В Халеб (Алепо) части на Файлак аш Шам и движението „Нуредин Зенки“ са изтласкали правителствените сили от жилищния квартал „Захра“. Ежедневните бомбардировки чрез артилерия и от въздуха продължават, отнемайки живота на десетки цивилни.

Южен Сектор

Единствената по-значителна конфронтация е свързана с нова локална офанзива на Даеш срещу правителствените сили в района на газовото находище **Шаер**. Продължават и сраженията в района на **Арак** и стратегическите обекти източно от **Палмира** – военновъздушната база ТЗ и газовото находище **Мустадира**.

СИТУАЦИЯТА В ИРАК

Продължават сблъсъците между Даеш и пешмергите източно от **Киркук**, където и сили на иракската армия се опитват да проведат офанзива срещу частите на Даеш.

За сега позициите на Даеш остават непокътнати, а на терен продължават да се разкриват изключителните недостатъци на иракската военна машина и липсата на адекватна координация между кюрди, иракчани и коалиционната авиация.

Около **Фалуджа** иракската армия успя да запуши част от пробивите, направени от бойците на Даеш, но ситуацията остава критична. Части на Даеш са атакували и правителствени позиции при **Абу Гариб**.

Продължава да има локализирано напрежение в **Киркук и Туз Хурмато** между **шиитски милиции и кюрди**, като за миналата седмица имаше близо 30 убити от двете страни. Дом на шиити и сунити туркмени, както и на араби и кюрди, Туз Хурмато е етнически смесен град в близост до богатия на петрол град Киркук - едновременно оспорван от иракското правителство и правителството в Иракски Кюрдистан.

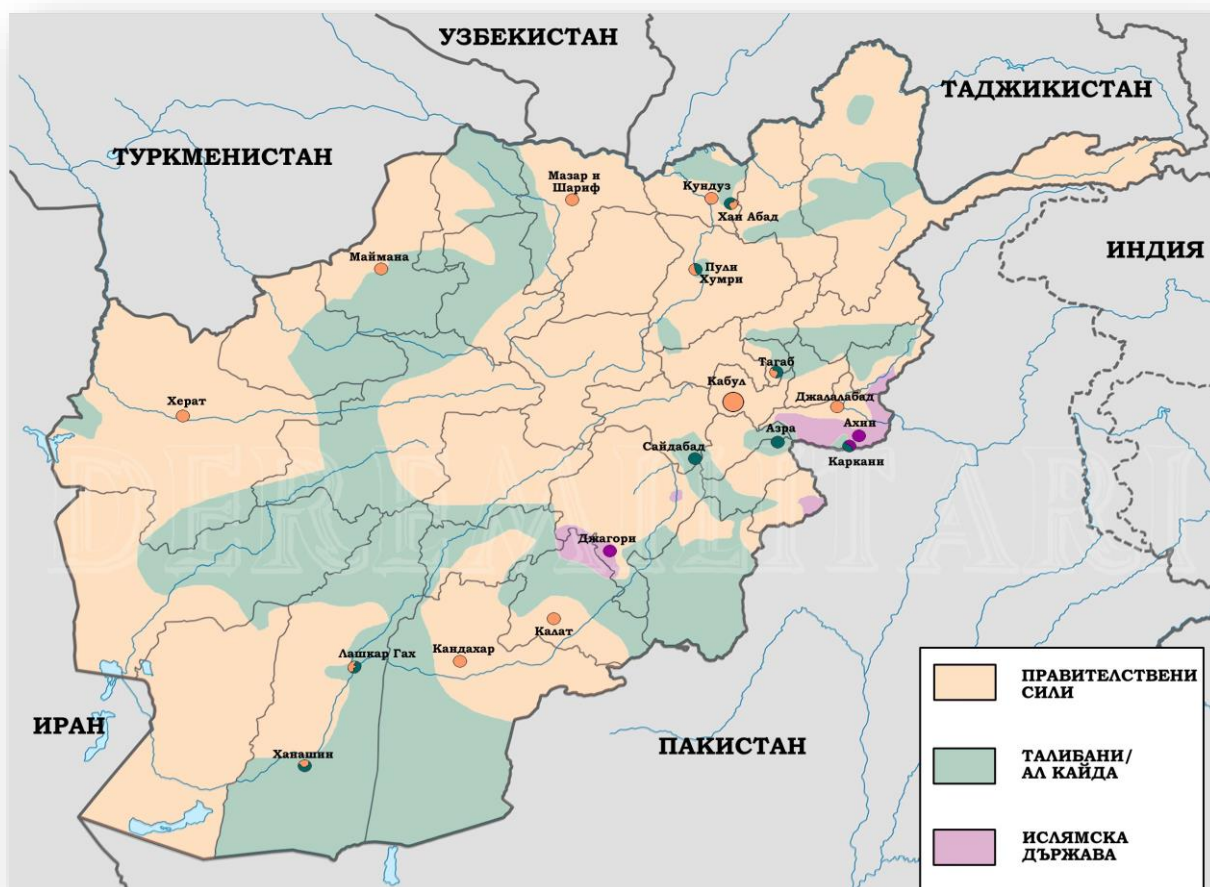
Въпреки че Даеш на практика е на прага на града, кюрдите са против въоръжаването на **туркмените и арабите**, след като кюрдските бойци поеха контрол върху региона от иракското правителство през миналото лято. Нарастващото разделение, което заплашва да се превърне във въоръжен конфликт между шиитските милиции и кюрдските сили, е точно подобие на онова, което проницателните джихадисти от Даеш използват в миналото – религиозно и етническо разделение и фаворизиране, придружено от корупция по етажите на властта, вакуум в управлението и вътрешни борби, създадо благотворна почва за развитието на крайни групировки.

Заради този проблем, офанзивата срещу Мосул, която се подготвя в момента, може да се превърне в много трудна задача. В бързината си да постигнат резултати, партньорите отвън - като САЩ и Русия - забравят често, че на масата седят много важни за самия Ирак въпроси, които продължават да бъдат неразрешени и от които, впрочем, се възползват самите джихадисти.

Още:

 [Сблъсъкът между кюрдите и шиитските милиции пречи на кампанията срещу ИД](#)

СИТУАЦИЯТА В АФГАНИСТАН

Бойците на Ал Кайда и талибаните постигат поредно разширение на своите оперативни зони в **централната част на страната**. Атаките им остават фиксирани най-вече върху слабо населени окръзи и малки населени места, но прави впечатление, че армията все по-трудно им противодейства в пресечените планински региони, което сериозно заплашва линиите за комуникация между основните афганистански градски центрове.

Даеш сериозно разшири присъствието си, както **по протежение на границата с Пакистан**, така и в централен Афганистан, като навсякъде се наблюдава остро противопоставяне между частите, верни на Даеш и тези, подкрепящи талибаните.